

AKO SA DARÍ NAŠIM PIATAKOM

alebo adaptácia na II. stupeň

nemajú to ľahké

- prechod z I. na II. stupeň je kľúčovým momentom vzdelávania
- ide o obdobie mnohých zmien - vo veku 11/12 rokov sa žiaci lúčia s prepubertou a stoja na prahu puberty - všetky premeny, ktorými prechádzajú (a nie je ich málo - biologické, psychické...), vedú k strate starých istôt (toho čo poznali) a sú nútení navyše prispôbiť sa novým nárokom prostredia (napríklad aj v škole)
- nie je to nič neobvyklé, postupné vystavovanie sa stále väčšej záťaži a jej následné zvládanie je neoddeliteľnou súčasťou vývoja
- táto schopnosť prispôbiť sa podmienkam a vplyvom prostredia sa nazýva adaptácia

...v školskom prostredí

sa väčšina žiakov pri prechode na II. stupeň musí vyrovať so

- zmenou kolektívu - tlak na vytvorenie nových vzťahov,
- zmenou "šéfa/šéfky" - nový triedny učiteľ / učiteľka,
- zmenou organizácie vzdelávania - viac predmetov, na každý predmet iný učiteľ, nové spôsoby preverovania vedomostí, citeľný nárast množstva učiva (pomocou sú samozrejme vývojové zmeny v oblasti myslenia, avšak k tým dochádza individuálne),
- zmenou prostredia - niekedy odchádzajú na inú školu, inokedy sa koná prechod iba do inej časti budovy ...
- aby sme si mohli my dospeláci trochu priblížiť tento vír zmien, postačí si predstaviť nové pracovné miesto - keď sa nám zmení kolektív, nároky na podávaný výkon, snažíme sa vyhovieť požiadavkám nového šéfa, musíme dodržiavať formálne i neformálne pravidlá fungovania v kolektíve a v rámci hierarchie vzťahov (nadriadený-podriadený), stratíme starú kanceláriu či šatňu...., a to ešte neprechádzame výraznými hormonálnymi, emocionálnymi zmenami a sme vyzbrojení zásobou skúseností a sociálnych kompetencií (také zručnosti a schopnosti, ktoré nám pomáhajú "ukotviť" sa v skupine)
- ako sa to podarilo zvládnuť našej 5.A a 5.B sme zisťovali nenásilne :-) pomocou diskusie a dotazníka (žiaci ochotne spolupracovali) - boli vedení k otvorenosti prieskumu sa zúčastnilo 33 (prítomných....fyzicky :-)) žiakov z obidvoch tried zaujímalo nás, ako a kto ich pripravoval na túto zmenu ako prežívajú svoj prvý rok na II. stupni z čoho mali obavy/ z čoho tie obavy pretrvávajú aj naďalej kto/čo im pomáha zvládať nové nároky
- veľkou výhodou našich piatakov je, že sa im v podstate nemenilo zloženie kolektívu - prešli plynule zo 4.A/B do 5.A/B - až na niekoľko nových žiakov (celkovo z prítomných - v počte 3)
- istá časť záťaže týmto prestáva na významnú väčšinu pôsobiť.....

...to ale

ako už vieme, nie je jediná zmena, s ktorou sa musia pomaly popasovať

- 76% opýtaných poznali svojho triedneho učiteľa / triednu učiteľku z predchádzajúcich rokov, pre 21% to boli neznámi členovia učiteľského zboru
- iba 6% uviedlo, že sa im nepáči nové prostredie triedy, zo zvyšných 94% žiakov mali niektorí sťažnosti ohľadom umývadla a tabule (ináč sa im nová trieda páči :-))
- 94% žiakov uviedlo, že má v triede priateľov, s ktorými sa cíti dobre (zvyšné percentá neodpovedali)
- na otázku, či kvôli niečomu radi chodia do školy, 27 žiakov odpovedalo áno, 3 nie, zvyšní 2 žiaci uviedli ako dôvod obedy :-) (pochvala pre našu kuchyňu...) a jeden žiak uviedol "ako-kedy"
- dôvodom, prečo radi chodia do školy, už nie sú pre 51% výhradne učitelia, 42 % stále vníma školské prostredie ako atraktívne aj vďaka nim (dalo sa to očakávať, v tomto období sa postoj k učiteľovi mení - už prestáva byť emocionálnou väzbou a stáva sa autoritou, ktorá ručí za dodržiavanie noriem)
- takmer 100% žiakov vedelo, že bude mať v 5. ročníku viac predmetov a celkovo 78% žiakov si myslí, že boli na prechod na II. stupeň pripravení (najviac im pritom pomáhali rodičia 58%, učitelia 30%, kamaráti 30%, spolužiaci 4%)

- aj napriek tomu, že naši piatáci poznali svojich triednych učiteľov, obavy z tých učiteľov, ktorých nepoznali malo 60% opýtaných, takmer 46% prežívalo znepokojenie z učenia, 33% nevedelo, ako to bude s novým prostredím, 18% žiakov sa obávalo starších spolužiakov
- po prvých mesiacoch v škole aj naďalej pretrvávajú obavy z učiteľov 27%, z písomiiek, testov, "prepadoviek" 12% (aj napriek nízkemu počtu odpovedí v dotazníku, sa táto téma javí ako významná, čo vyplynulo hlavne z diskusií), známok 6%, hluku 6%

zaujímalo nás, či sa cítia v triede bezpečne

- 78% piatakov prežíva slobodu opýtať sa na hodine, ak niečomu nerozumejú, 9% zasa nie
- 70% vie, že ak ich niečo trápi, môžu ísť za učiteľom/učiteľkou, 21% o takej možnosti neuvažuje

pri pohľade na odpovede a po spoločnom zhodnotení diskusií sa tešíme, že tohoroční piatáci

...zvládli 👍

- prechod za druhý stupeň bez závažných ťažkostí (aj vďaka zdrojom ako rodina, či predchádzajúcej príprave), čo neznamená, že bez problémov - len väčšia polovica si myslí, že zvláda učivo 5. ročníka, takmer 33%, ale zhodnotilo, že si nevie s učivom poradiť
- o pomoc s učením by 55% žiakov požiadalo rodičov, 42% by siahlo po pomoci učiteľa, 24% by najradšej požiadali kamaráta či spolužiaka
- prínosom je, že takmer 90% sa cítia byť staršími a samostatnejšími

aj vďaka prieskumu vieme, že je potrebné naďalej našich piatakov sprevádzať, povzbudzovať vytvárať bezpečné prostredie, kde budú môcť rozvíjať svoj potenciál

...na záver ... ako to vidia vlastnými slovami

...vyplynulo z diskusií.....

ČO JE INÉ?

"Určite je lepšie mať viac učiteľov ako jedného, jedného naštveme a ide hetka, ale na I. stupni sme to počúvali celý deň "

...sme postúpili...

...máme slobodu..... konečne!!!!!!!

...mama ma už tak nekontroluje

"Musíme šľapať po schodoch ..."

...učím sa sama a skôr skončím....vôbec sa neučím viac

žiakom boli poskytnuté info o sieti podpory v škole v prípade ťažkostí

uskutočnili a vypracovali výchovná poradkyňa Mgr. Zuzana Martausová a školská psychologička Mgr. Anna Polohová

V prípade akýchkoľvek ťažkostí
s adaptáciou: kontaktujte psycholog@esspo.sk
s výchovnými problémami: martausova@esspo@sk
a učením: gregova@esspo.sk